

Posudek článku Jiřiny Šiklové: Pokus o Rádla

Ladislav Hejdánek

◆ posudek, česky, vznik: 22. 4. 1965 ◆ poznámka: nalezeno mezi materiály Jiřího Němce v archivu Roberta Krumphanzla

◆ opinion, Czech, origin: 22. 4. 1965

Posudek článku Jiřiny Šiklové: Pokus o Rádla [1965]

22. 4. 1965

Po mém soudu lze považovat článek Jiřiny Šiklové za vhodný pro Tvář. Je v něm ovšem řada povrchností, někdy dokonce vyslovených chyb (např. že náboženská víra zachránila Rádla před solipsismem – Rádla, vysloveného realistu!); neshodl bych se s ní na mnoha místech v jejím hodnocení Rádlových posic a činů (např. za zcela pochybné považuji vidět podstatu Rádlova boje proti paragrafu o sociální indikaci potratů v tom, že „nechtěl vidět bídu proletářských žen“ – to je ovšem ještě i dnes otázka aktuální a možná, že by mohla a měla mít své místo i v Tváři). Také se tam najdou omyly z neinformovanosti (Neumann byl v rádlovských kruzích považován za pisatele pornografií nejen pro své „Dějiny ženy“; a nešlo o subjektivní názor). Ovšem celkově to je článek pěkný, svěže napsaný a v naší situaci potřebný – o Rádlovi se dosud takto nepromluvalo.

Jiná je ovšem otázka, nakolik byl Rádla vystižen ve svém jádru, ve své podstatě. Jiřina Šiklová utkvěla dost na povrchu a ukázala Rádla spíše jako kuriózního podnikavce (jímž nepochybně byl) a krkolomného eklektika (s notnou dávkou osobitosti). Jenže skutečnost je ta, že to byl – jak jsem přesvědčen – náš nejpronikavější filosof tohoto století. Patočka upozornil, že na sobě nesl cosi až tragicky quijotovského. Tento aspekt Šiklová pominula úplně. Uveřejnění jejího článku bych chápal jako začátek, první krůček k nové orientaci v hodnocení Rádla. Jistě by bylo vhodnější předvést Rádlovo myšlení v jeho autentické síle a pronikavosti. Jenže toho se hned tak nedočkáme. Jestliže je teď článek J. Šiklové po ruce, myslím, že by bylo dobře jej uveřejnit.